

Byla ustavena a poprvé zasedla Rada Národního screeningového centra. Bude řídit podporu programů prevence a časného záchytu vážných onemocnění.

28.4.2023 - | Ministerstvo zdravotnictví ČR

Podpora prevence je zásadní prioritou Ministerstva zdravotnictví. Dne 27.4. poprvé zasedala resortní Rada Národního screeningového centra a projednala jednotnou koncepci řízení stávajících populačních programů screeningu kolorektálního karcinomu, karcinomu prsu a cervikálního karcinomu, a rovněž programu časného záchytu karcinomu plic, který byl spuštěn od roku 2022.

Rada rovněž podpořila přípravu programu časného záchytu karcinomu prostaty s možným startem již od roku 2024. Rychlou přípravou nového plošného screeningu prostaty se ČR řadí mezi nejprogresivnější země Evropy. Významnou prioritou ministerstva je zajištění dostupnosti této péče pro všechny občany ČR a plné pokrytí nákladů z veřejného zdravotního pojištění, tedy bez jakýchkoli doplatků na straně pacientů.

Od roku 2023 jsou preventivní programy koordinovány v rámci Národního screeningového centra (NSC) Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS ČR). Svým rozsahem pokrývají již běžící programy prevence téměř celou populaci ČR, a proto je nezbytné výrazně posilovat kontrolu jejich kvality a efektivnosti. Projekty Národního screeningového centra (NSC) jsou významně podporovány z evropských prostředků Operačního programu zaměstnanost. Cílem je zajištění vysoké nákladové efektivity a dosažení maximálního pozitivního dopadu na zdraví obyvatel. K tomu má dopomoci široká odborná Rada složená z předních odborníků napříč lékařskými obory, zástupců zdravotních pojišťoven i politické reprezentace a dalších relevantních subjektů, jako je Národní síť zdravých měst a Pacientská rada ministerstva zdravotnictví.

Předsedou Rady NSC je ministr zdravotnictví a místopředsedou je ředitel ÚZIS ČR. Výsledky činnosti Rady NSC budou transparentně zpřístupňované na portálu Národního screeningového centra a portálu poradních orgánů MZ. Analytické výstupy screeningových programů, včetně otevřených dat, jsou postupně zveřejňovány na datovém portálu screeningových programů.

“Ustavením Národního screeningového centra a jeho rady dáváme jasně najevo, jak velký význam prevence pro naše zdravotnictví i celou společnost má. Kromě maximální podpory již zavedených programů budeme v brzké době iniciovat řadu dalších, z nichž bych na prvním místě zmínil plošný screening nádorů prostaty. S ročním počtem více než 7 000 nově diagnostikovaných onemocnění jde o oblast onkologie, která si prevenci jednoznačně zaslouží. Věřím, že budeme jednou z prvních zemí EU, která tento screening zahájí jako plně hrazený ze zdravotního pojištění.” shrnul závěry jednání Rady ministr zdravotnictví Vlastimil Válek.

Hlavním bodem jednání Rady bylo hodnocení onkologických screeningových programů. Jedná se o programy screeningu nádorů tlustého střeva a konečníku, prsu a děložního hrdla. Jednou z velkých výzev do budoucna je zde významnější digitalizace agend a zapojení nástrojů elektronického zdravotnictví. ***„V rozvoji systémů elektronického zdravotnictví cítíme stále velký dluh, a to***

nejen u preventivních programů. Nyní máme velkou příležitost zavést do praxe systém, který pomůže lékařům sdílet informace o vyšetřeních a lépe koordinovat péči. Inspirací je i nově zavedený systém centrální evidence očkování, který se ve spolupráci s praktickými lékaři pro děti i dospělé podařilo velmi rychle rozběhnout,“ uvedl ředitel ÚZIS Ladislav Dušek.

Že má toto úsilí smysl dokládají například výsledky screeningu nádorů tlustého střeva a konečníku. Tento program dokázal za uplynulých 20 let snížit samotný počet nových nádorových onemocnění o více než 30 %, přičemž mortalita klesla o téměř 45 %. S vyšší účastí občanů a s podporou efektivit vyšetřování má tento program potenciál dosažené výsledky ještě podstatně posílit.

Na jednání Rady NSC byly podrobně diskutovány další probíhající screeningové a preventivní programy, jako je časný záchyt karcinomu plic, novorozenecký laboratorní screening, pilotní populační program screeningu spinální svalové atrofie (SMA) a těžké kombinované imunodeficiencie (SCID) u novorozenců a řada dalších. Celkově je nyní díky podpoře Operačního programu zaměstnanost připraveno k realizaci 10 nových preventivních programů a dalších 10 bude v následujících letech projektově pilotováno. Podmínkou jejich implementace v praxi bude prokázání nákladové efektivit a zajištění proveditelnosti při vysoké kvalitě vyšetřování. Zde sehraji zásadní roli zejména zdravotní pojišťovny.

„Před Radou Národního screeningového centra, jako i před samotným centrem je mnoho práce, ale současně se můžeme opřít o podporu ministerstva a odborných společností. věřím, že se v oblasti organizované prevence posuneme o velký krok dále. Jsem zároveň rád, že se nám podařilo významně zapojit do mezinárodní vědecké spolupráce v této oblasti. Ostatně prevence vážných onemocnění byla jedním z hlavních témat našeho předsednictví EU,“ uzavřel vedoucí NSC, Ondřej Májek.

<https://www.mzcr.cz/tiskove-centrum-mz/byla-ustavena-a-poprve-zasedla-rada-narodniho-screeningo-veho-centra-bude-ridit-podporu-programu-prevence-a-casneho-zachytu-vaznych-onemocneni>